

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJ REVIZIJE O FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA OPŠTINE SUVAREKA ZA 2019. GODINU

Prishtinë, jul 2020

Nacionalna Kancelarija Revizije Republike Kosova je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovišu polaganje odgovornosti javnih institucija pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Ova revizija je izvršena u skladu sa Međunarodno Standardima Vrhovnih Institucija Revizije kao i sa najboljim evropskim praksama.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima *Opštine Suvareka* u konsultaciji sa Pomoćnikom Generalnog Revizora *Naser Arllati* koja je nadgledala reviziju.

Izveštaj rezultat revizije izvršene od strane vođe tima *Albesa Tolaj-Ramosaj* i člana tima *Abdurrahmon Berbatovci* i *Mexhit Ferati* pod upravljanjem Rukovodioca Departmana Revizije *Shkëlqim Xhema*.

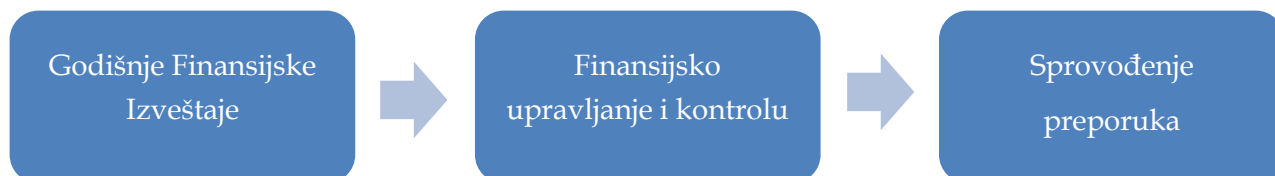
TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak	4
Delokrug i metodologija revizije	5
1 Mišljenje revizije o Godišnjim finansijskim izvještajima	6
2 Finansijsko upravljanje i kontrola	8
3 Napredak u primeni preporuka	21
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR	26
Dodatak II: Potvrdno pismo.....	28

Opšti sažetak

Izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa revizije Opštine Suvareka za 2019 godinu, koja obuhvata Mišljenje Generalnog Revizora o Finansijskim Izveštajima. Pregled finansijskih izveštaja za 2019 godinu je izvršen u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR).

Revizija je fokusirana na:

Zaključci

Procesom pripreme Godišnjih finansijskih izveštaja upravlja se u skladu sa važećim zakonodavstvom, s izuzetkom lošeg klasifikovanja rashoda koji su uticali na isticanje pitanja.

Finansijsko upravljanje i kontrola - iako su unutrašnje kontrole delovale efikasno, uočene su značajne slabosti u važnim finansijskim oblastima kao što su prihodi, roba, subvencije, kapitalna ulaganja, nefinansijska imovina, potraživanja i obaveze.

Odgovor na preporuke iz prethodne godine nije adresiran na potrebnom nivou. Do kraja naše revizije za 2019. sprovedeno je pet (5) preporuka, dve (2) preporuke su delimično sprovedene, jedna je zaključena, a četiri (4) preporuke još nisu sprovedene.

Mišljenje generalnog revizora ¹

Nemodifikovano mišljenje sa isticanjem pitanja

Za više detalja pogledajte poglavlje 1 ovog izveštaja.

Odgovor uprave na reviziju 2019

Predsednik je uzeo u obzir i složio se sa nalazima i zaključcima revizije i založio se da će adresirati date preporuke. Nacionalna Kancelarija Revizije proceni saradnju menadžmenta i opštinskog osoblja tokom procesa revizije.

¹ Prilog I objašnjava vrste mišljenja, u skladu sa MSVRI.

Delokrug i metodologija revizije

Revizija uključuje pregled i procenu finansijskih izveštaja i ostalih finansijskih podataka, kao u nastavku:

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima;
- Da li su funkcije unutrašnje kontrole odgovarajuće i efikasne; i
- Da li su preduzete odgovarajuće akcije za sprovođenje preporuka revizije.

Revizija je zasnovana na proceni rizika. Analizirali smo aktivnosti Opštine, nivo oslanjanja na menadžerskim kontrolama kako bi odredili nivo detaljnih testova, koji su potrebni za obezbeđivanje dokaza koji potkrepljuju mišljenje GR-a.

Postupci su uključili pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva, nadovezane supstancijalne testove kao i nadovezani aranžmani upravljanja do one mere koje mi smatramo potrebnim za efektivno obavljanje revizije. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatno odslikavanje svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koje se mogu izvršiti na sistemima i postupcima koji su delovali.

Odeljci u nastavku pružaju detaljni opis nalaza i preporuka u svakoj revidiranoj oblasti. Odgovori rukovodstva na rezultate revizije mogu se naći u Aneksu II.

1 Mišljenje revizije o Godišnjim finansijskim izvještajima

Obavili smo reviziju GFI-a opštine Suvareka za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine, u skladu sa Zakonom o NKR-u i Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija. Sprovedeni su revizorski pregledi kako bi se omogućilo pružanje javnog mišljenja o GFI-u, koje uključuje izveštaj o primanjima i uplatama u gotovini i izveštaj o izvršenju budžeta, objavljeni u detaljima.

Nemodifikovano mišljenje

Prema našem mišljenju, Godišnji finansijski izveštaji za godinu koja je završila 31. decembra 2019. godine predstavljaju korektnu i istinitu sliku u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovini.

Osnova za mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa MSVIR 10 i 30, i ostalim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od Opštine. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

Isticanje pitanja

Želimo da vam skrenemo pažnju na to da je opština kroz planiranje budžeta plaćala i evidentirala troškove u neadekvatnim ekonomskim kategorijama. Iz kategorije kapitalnih investicija platila je za robu i usluge i obrnuto. U ovom izveštaju ovo pitanje je obrađeno kod nalaza B1. Naše mišljenje nije modifikovano po ovom pitanju.

Odgovornosti menadžmenta za GFI-e

Predsednik opštine i Glavni Finansijski Službenik su odgovorni za pripremu i tačno predstavljanje Finansijskih Izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva na Javnom Sektoru - Finansijskog Izveštavanja na osnovu Računovodstva Gotovog Novca. Takođe, menadžment je odgovoran za unutrašnje kontrole koje menadžment ocenjuje kao potrebnim za omogućavanje pripreme finansijskih izveštaja bez materijalno pogrešnih prikazivanja koje su uzrokovane bilo usred prevare bilo usred greške. To uključuje primenu Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i pravilnik br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju Budžetske Organizacije.

Predsednik opštine je odgovoran za obezbeđivanje nadzora nad finansijskim izveštavanjem Opštine.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o GFI. Revizija je izvršena u skladu sa MSVIR. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i izvršimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja

Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi mogu da utiču na odluke koje se donose na osnovu ovih GFI.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja dokaza u vezi sa finansijskim informacijama i obelodanjivanjima u GFI. Izabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u GFI bilo da se ona pojavljuju usled prevare ili greške. Tokom procene rizika, revizor uzima u obzir unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su odgovarajući za okolnosti entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnjih kontrola entiteta.

Revizija uključuje i procenu prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika, opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i procenu prezentacije finansijskih izveštaja.

Mi komuniciramo sa menadžmentom subjekta revizije o obimu, planiranom vremenu revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući bilo koje značajne nedostatke u unutrašnjoj kontroli koje identifikujemo tokom revizije.

Izveštaj revizije se objavljuje na veb stranici NKR-a, osim informacija koja se klasifikuju kao osetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom

2 Finansijsko upravljanje i kontrola

Naš rad na Finansijskom upravljanju i kontroli (FUK) odražava detaljne revizorske aktivnosti za sisteme prihoda i rashoda u budžetskim organizacijama. Na poseban način, bavili smo se upravljanjem budžetom, nabavkama, ljudskim resursima i imovinom i obavezama kao i funkcijom unutrašnje revizije.

Zaključak o finansijskom upravljanju i kontroli

Opština uopšte ima dobro uspostavljen sistem kontrole u odnosu na svoje statutarne obaveze. Međutim, glavna područja u kojima je potrebno više poboljšanja su slaba prevencija loše klasifikacije troškova. Takođe, posebna pažnja treba da se posveti kontroli u sledećim oblastima: upravljanje prihodima, prihvatanje roba i usluga, upravljanje subvencijama, kašnjenja u realizaciji kapitalnih investicija i planiranje nabavki, upravljanje imovinom, upravljanje potraživanjima kao i kašnjenja u plaćanju.

2.1 Planiranje i sprovođenje budžeta

Ispitali smo izvore budžetskih sredstava i rashode sredstava po ekonomskim kategorijama. To je prikazano u sledećim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih sredstava (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ²	2019 Izvršenje	% Izvršenje 2019	2018 Izvršenje	2017 Izvršenje
Izvori Fondova:	16,260,041	16,659,235	15,572,696	93%	16,307,057	13,606,775
Grant Vlade - Budžet	13,859,013	13,859,013	13,656,163	99%	14,176,544	11,707,336
Prenete iz prethodne godine ³ -	-	515,908	340,091	66%	526,389	682,570
Sopstveni prihodi ⁴	2,239,252	2,239,252	1,537,975	69%	1,456,155	1,183,517
Spoljne donacije	-	47	-	-	83,068	-
Finansiranje od pozajmljivanja	161,776	45,015	38,467	85%	64,901	33,352

² Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija

³ Sopstveni prihodi opština koji nisu potrošeni u prethodnoj godini a preneti su u aktuelnoj godini.

⁴ Prijemi koje je entitet iskoristio za finansiranje sopstvenog budžeta.

Završni budžet u odnosu na početni budžet je povećan za 399,194€. Ovo povećanje je rezultat prenosa prihoda iz prethodne godine u vrednosti 515,908€ i 47€ od spoljnih donacija, a bilo je smanjenja budžeta za 116,761 od finansiranja od zajma.

U 2019, opština je potrošila 93% od završnog budžeta ili 15,572,696€, sa pogoršanjem od 2% u odnosu na 2018. Međutim, realizacija budžeta ostaje na zadovoljavajućem nivou, a ispod su objašnjenja za trenutni položaj.

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2019 Izvršenje	% Izvršenja 2019	2018 Izvršenje	2017 Izvršenje
Potrošenja fondova prema ekonomskim kategorijama:	16,260,041	16,659,235	15,572,696	93%	16,307,057	13,606,775
Plate i Dnevnice	8,448,110	8,448,110	8,229,756	97%	8,174,021	7,921,188
Roba i Usluge	1,716,144	1,615,739	1,468,962	91%	1,375,493	1,028,221
Komunalije	294,700	317,154	273,881	86%	244,473	211,604
Subvencije i Transferi	300,000	300,510	298,620	99%	1,278,201	278,401
Kapitalne Investicije	5,501,087	5,977,722	5,301,477	89%	5,234,869	4,167,361

Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama:

- Budžet kategorije plata i dnevnica nije promenjen u odnosu na početni budžet;
- Konačni budžet za robe i usluge smanjen je u poređenju s početnim u iznosu od 100,405 € kao rezultat smanjenja budžeta, dok je budžet za komunalne usluge povećan za 22,454 € kao rezultat povećanih troškova električne energije za opštinsku rasvetu;
- Povećanje konačnog budžeta za 510 €, u poređenju s početnim budžetom za kategoriju subvencija i transfera, rezultat je sopstvenih prihoda prenesenih iz prethodne godine; i
- Završni budžet za kapitalne izdatke povećan je za 476,635 €, što je posledica sopstvenih prihoda u iznosu od 471,496 €, finansiranja putem zaduživanja u iznosu od 5,092 € i spoljnih donacija u iznosu od 47 €.

Pitanje B1 - Loša klasifikacija rashoda u neadekvatne ekonomske kategorije

Nalaz Prema finansijskom pravilu br. 01/2013 / MF „Za trošenje javnog novca“ rashodi treba da imaju adekvatne šifre/kod, definisane Administrativnim uputstvom o računovodstvenom planu, kao i računovodstvenim planom Trezora definisane su odgovarajuće šifre i kategorije rashoda koje bi BO trebalo da primenjuje.

Kao što smo istakli u isticanju pitanja, opština je platila 489,208€⁵ iz kategorije kapitalnih investicija za robu i usluge i 7,777 € iz kategorije robe i usluga za kapitalne investicije. Prema opštini, ovo je posledica ograničenog budžeta za robe i usluge, koji su neophodni, pa su ih usvojili zakonom o budžetu

Uticaj Plaćanja izvršena iz neadekvatne kategorije utiču negativno na klasifikaciju rashoda u Finansijskim izveštajima opštine i kao takva pružaju netačne informacije korisnicima GFI-a.

Preporuka B1 Predsednik treba da obezbedi da se preduzmu sve radnje kako bi se osiguralo da se rashodi planiraju u odgovarajućim budžetskim izdvajanjima ili ponovnoj nameni sredstava i da se plaćanje i registrovanje rashoda vrši u skladu sa odgovarajućim ekonomskim kodovima.

2.1.1 Prihodi

Prihodi koje je opština ostvarila u 2019. godini su iznosili 1,738,348 €. Oni se odnose na: prihode od poreza na imovinu, prihode od građevinskih dozvola, prihode od poslovnih aktivnosti, prihode od zakupa, administrativne takse, itd. Takođe, opština je imala indirektno prihode prikupljene od saobraćajnih novčanih kazni, sudskih novčanih kazni i kazni od Agencije za šume u iznosu od 107,122€.

Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Konačni budžet	2019 Primanja	% Primanja 2019	2018 Primanja	2017 Primanja
Poreski prihodi	896,672	896,672	766,843	86%	685,035	566,800
Neporeski prihodi	1,342,580	1,342,580	971,505	72%	896,594	965,804
Ukupno	2,239,252	2,239,252	1,738,348	78%	1,581,629	1,532,604

⁵ Za ugovor „Održavanje zelenog prostora u opštini Suva Reka“ predviđeno je 11. plaćanja u vrednosti 130,805 €, a za ugovor „Usluge za realizaciju vitalizacije infrastrukture za funkcionisanje projekta „Kućni kreveti““ su 10. plaćanja u vrednosti od 219,715,50 €, za ugovor „Zimsko održavanje puteva“ su 4. plaćanja u vrednosti 91,087 €, a za ugovor „Pogrebne usluge“ ukupno 10. plaćanja u vrednosti od 47,600 €.

Prikupljeni prihodi su bili 78% planiranih prihoda. Što se tiče naših testova, postupili smo na sledeći način:

Pitanje A1 – Neproveravanje poreske imovine

Nalaz Opština nije uspjela da verifikuje najmanje 20% nepokretnosti, kako to zahteva Zakon o porezu na nepokretnost br. 06 / L-005.

Opština je tokom 2019. godine od ukupno 14,800 registrovanih nekretnina uspjela proveriti samo 2,379 ili 16% nekretnina.

Prema opštinskim zvaničnicima, ne verifikacija imovine dogodila se zbog nedostatka blagovremene opreme novom tehnologijom potrebnom za podršku novom sistemu poreza na imovinu i potrebe za opremom sa novom tehnologijom za verifikaciju imovine.

Uticaj Propust da se proveru 20% imovine negativno utiče na poresku procenu nepokretnosti i naplatu i može dovesti do potcenjivanja prihoda iz ove kategorije.

Preporuka A1 Gradonačelnik treba da obezbedi da se verifikacija opštinske imovine vrši kako je predviđeno zakonom verifikujući imovinu najmanje 20% godišnje kako bi se odrazila stvarna situacija oporezovane imovine, što rezultira tačnim opštinskim prihodima i učinkom na dobar budžet.

Pitanje A2 - Ne primenjivanje godišnjeg poreza za korisnike opštinske javne imovine

Nalaz Prema ugovoru br. 597 zaključenog 14.10.2009 između korisnika javne imovine i Opštine Suva Reka radi korišćenja opštinske imovine u Industrijskoj zoni za "Proizvodnju betonskih elemenata", stranke su se složile da rok zakupa bude 99. godina, odnosno član 2. ugovora, sa iznosom od 2,450 € godišnje navedenim u članu 3. ugovora.

S tim u vezi, identifikovali smo da opština nije izvršila godišnje opterećenje za korisnika imovine kako je predviđeno ugovorom još od 2014. godine. To se dogodilo jer je opština 2014. godine formirala komisiju za nadzor i sprovođenje ugovora o korišćenju opštinske imovine koja je u to vreme preporučila raskid predmetnog ugovora kao rezultat neispunjavanja svrhe davanja imovine na korišćenje.

U nedostatku odluke gradonačelnika da raskine ugovor, odgovorni službenici nisu fakturirali godišnji iznos za pomenutu firmu, uprkos činjenici da je firma nastavila da koristi opštinsku imovinu pod uslovima iz ugovora. Posle naše preporuke, opština je retroaktivno naplatila biznisu za period za koji nije naplaćen.

Uticaj	Neprimenjivanje godišnjeg poreza za korisnike opštinske javne imovine, osim što oštećuje opštinski budžet, može prouzrokovati nezadovoljstvo zakupnika i povećati rizik neplaćanja godišnje najamnine od strane korisnika. To može uticati na povećanje duga za prihode od korišćenja opštinske imovine.
Preporuka A2	Gradonačelnik treba da pojača kontrolu upravljanja nepokretnom imovinom datu na korišćenje, kao i da obezbedi da se svaka imovina naplaćuje porezom, u skladu sa uslovima i korišćenim prostorom opštinske imovine.

2.1.2 Plate i dnevnice

Konačni budžet za 2019. godinu je bio 8,448,110 €, dok je rashod bio 8,229,756 €. Prema budžetu, broj zaposlenih iznosio je 1,316, dok je na kraju godine bio 1,309. Tokom 2019. godine zaposleno je 9. novih. Testirali smo 47. uzoraka za značajne testove u vrednosti od 22,589 €, kao i 13. uzoraka za testove usaglašenosti.

2.1.3 Roba i usluge

Konačni budžet za robu i usluge (uključujući komunalije) u 2019. godini bio je 1,932,893 €, od čega je potrošeno 1,742,843 €. Oni se odnose na nabavku potrošnog materijala, nabavku drveta za grejanje, ugovaranje, intelektualne i konsultantske usluge, održavanje, komunalije i ostale troškove.

Testirali smo 29. uzoraka za značajne testove u vrednosti od 123,479 € i 8. uzoraka za testove usaglašenosti. O tome smo tretirali pitanja na sledeći način

Pitanje C1 - Prihvatanje usluga i isporuka koje nije u skladu sa pravilima

Nalaz Prema članu 8. tačka 4. Finansijskog pravila 02/2013 o upravljanju nefinansijskom imovinom, glavni administrativni službenik (GAS) odlukom mora formirati Komisiju za prihvatanje nefinansijske imovine, koja je odgovorna za proveru količine, kvaliteta, vrstu i vrednost primljene nefinansijske imovine. Dok prema članu 7, tačka 4. unutrašnjeg uputstva 01-Br. 7011 / 1-2008 za upotrebu službenih vozila, Komisija mora pismeno da podnese izveštaj o izvršenju usluga, kvalitetu i jedna kopija mora biti poslata kancelariji za nabavke i koji izveštaj je priložen uz fakturu za izvršenje plaćanja za popravku i održavanje vozila.

Tokom testiranja plaćanja primetili smo kako sledi:

- U jednom slučaju sbađevanja kancelarijskim materijalom u iznosu od 1,945 € prijem nije izvršen ni odlukom ni od strane komisije, već je izvršen od strane direktora jedinice koja je zatražila i menadžera ugovora; i
- U dve isplate sa zajedničkom finansijskom vrednošću od 8,615 €, naručivanje i primanje usluga za održavanje i popravku vozila izvršila je jedna jedina osoba, ne poštujući zahteve unutrašnjeg uputstva.

Prema menadžmentu, to se desilo zato što nadležne direkcije nisu blagovremeno podnele zahteve GAS-u za formiranje komisije za prihvatanje isporuka ili usluga.

Uticaj Prihvatanje usluga ili zaliha u odsustvu odgovarajuće komisije za prijem može dovesti do izvršenja plaćanja za koja ne postoji sigurnost da su usluge ili isporuke prihvaćene pod uslovima ugovora.

Preporuka C1 Predsednik mora da obezbedi da se odgovarajuće komisije za prijem usluga ili snabdevanja uspostave na vreme, prijem robe / usluga se izvrši u skladu sa utvrđenim pravilima i da se plaćanja vrše na osnovu izveštaja o primanjima.

2.1.4 Subvencije i transferi

Konačni budžet za subvencije i transfere bio je 300,510 €, od čega je 298,620 € potrošeno u 2019. godini. Rashodi su se uglavnom odnosili na stipendije za studente, podršku nejavnim subjektima i pojedincima kao pojedinačnim korisnicima koji su u teškoj socio-ekonomskoj situaciji.

U tim troškovima testirali smo 6. uzoraka za značajne testove u vrednosti od 11,400 € kao i 15. uzoraka za testove usaglašenosti. Ovo pitanje smo tretirali na sledeći način:

Pitanje A3 - Nedostavljanje godišnjeg plana i izveštaja na odobrenje, za finansijsku podršku NVO, u Kancelariju premijera

Nalaz Uredba MF br. 04/2017 o subvencionisanju NVO-a, definisala je procedure, zahteve i kriterijume za subvencionisanje NVO-a. Član 6, tačka 1 - Pružaoci finansijske podrške pripremaju deo godišnjeg plana finansijske podrške za NVO najkasnije u roku od 30. dana od odobrenja godišnjeg budžeta i dostavljaju ga nadležnom uredu za dobro upravljanje pri Kancelariji premijera.

Opština je pripremila godišnji plan finansiranja NVO-a, spisak NVO-a, pojedince koji su ispunili uslove za procenu i odluku o proglašenju korisnika. Međutim, nije poslala isti plan kao i godišnji izveštaj o finansijskoj podršci nevladinih organizacija za 2019. godinu Kancelariji premijera, kako to zahteva uredba.

Do toga je došlo zbog nestručne brige nadležnih zvaničnika da ovaj plan blagovremeno dostave Kancelariji premijera.

Uticaj Nepodnošenje godišnjeg plana na odobrenje kao i godišnjeg izveštaja o finansijskoj podršci onemogućava transparentnost i javni pristup potrošnji sredstava za javno finansiranje NVO-a.

Preporuka A3 Predsednik treba da obezbedi da se godišnji plan i izveštaj o finansijskoj podršci NVO-a šalju nadležnoj vladinoj kancelariji, poštujući kriterijume utvrđene u zakonu.

2.1.5 Kapitalne investicije

Konačni budžet za kapitalne investicije bio je 5,977,722 €, od čega je 5,301,477 € potrošeno u 2019. godini i tiču se ulaganja u izgradnju putne infrastrukture i raznih kapitalnih objekata. Testirali smo 79. uzoraka za značajne testove u vrednosti od 2,293,451 €, kao i 8. uzoraka za testove usaglašenosti. Za ovo smo obradili sledeća pitanja:

Pitanje B2 – Nesprovođenje dinamičkog plana za izvođenje radova i neproduženje sigurnosti izvođenja radova

Nalaz Ugovori potpisani za kapitalne projekte postavljaju rokove za realizaciju radova ili rokove za isporuku opreme. Dok pravilima i uputstvima za upotrebu javnih nabavki, u tački 30.6 je navedeno da sigurnost izvršenja ostaje na snazi tokom trideset (30) dana nakon kompletiranja ugovora.

Tokom testiranja primetili smo da realizacija kapitalnih projekata ima kašnjenja na sledeći način:

- U projektu „Izgradnja lokalnih puteva,, Perspektiva, Mustafaj, Rrustem Osmani, Dan zastave, Zećirve-Abazaj, Kovaćit “i izgradnja mosta u naselju,, Sopaj “u Mushitishtu, opština je potpisala ugovor vredan 103,000 € u maju 2019. godine, gde bi posao trebalo da bude završen u roku od 90. dana. Međutim, radovi još nisu završeni, što pokazuje da su kašnjenja blizu godinu dana;
- U projektu „Izgradnja puta Freskia (segment), Luk Simoni i lokalnih puteva u Sallagraždi“ u vrednosti od 20,840 € datuma 30.07.2019, radovi bi trebalo da budu završeni za 60. dana, a radovi još uvek nisu završeni, i to predstavlja odlaganje realizacije ovog projekta duže od šest meseci;
- U projektu „Izgradnja sportskih terena u selu Grajčevc i drugi radovi na obnovi“ u iznosu od 41,623 €, potpisanom 16.06.2019, radovi je trebalo da budu završeni za 60. dana, dok radovi još nisu završeni ili su zakasnili sedam meseci; i
- U ugovoru „Kupovina medicinske opreme za GCPM, CPM“ zaključenom 19.07.2019 u iznosu od 56,130 €, prihvatanje zaliha predviđeno je ugovorom da se obavi u roku od 30. dana, dok je njihovo snabdevanje obavljeno 30.10.2019 sa dva meseci odlaganja. Za ovaj ugovor nam opština nije ponudila nikakvo objašnjenje zbog čega je došlo do takvih odlaganja.

Prema opštini, za sve pomenute projekte razlozi kašnjenja bili su posledica produžavanja radova od strane izvođača radova, zbog imovinskih problema i neslaganja građana sa nekim pozicijama radova koje je opština predvidela u ugovoru, kao i potrebe za izmenama pozicije. Sve ovo proizlazi kao rezultat neprimerenih tehničkih projekata i specifikacija od strane opštine i njihovog neslaganja sa uslovima na terenu.

Osim toga, opština nije tražila nastavak osiguranja izvršenja navedenih projekata za pokrivanje kašnjenja u realizaciji radova.

Uticaj

Kašnjenje u realizaciji projekata bez dobre analize projekata i uslova za izvođenje radova, dodatno utiče na produženje realizacije projekata. To može takođe rezultirati neuspehom projekata i neuspehom u postizanju opštinskih ciljeva, što utiče na budžetske procese drugih projekata. Zbog neodgovarajuće brige o nastavku osiguranja izvršenja u slučaju oštećenja radova / robe opština se može suočiti sa dodatnim troškovima i ostvariti naknadu štete.

Preporuka B2

Predsednik opštine treba da preduzme mere za pojačanu kontrolu nadzora nad sprovođenjem projekata u skladu sa dinamičkim planom i uslovima ugovora, kao i rešavanje imovinskih i administrativnih pitanja pre početka radova, tako da ne postoje prekidi i projekti se završe prema dinamičkom planu. Istovremeno, za projekte koji kasne sa realizacijom treba osigurati da se zahteva nastavak sigurnosti izvršenja.

Pitanje A4 - Ne obaveštavanje CAN-a o postupcima van plana nabavke**Nalaz**

Prema članu 9.6 Zakona br. 04 / L-042 o javnim nabavkama, ako aktivnosti nabavke nisu uključene u konačno planiranje ugovornog autoriteta, GAS će poslati CAN-u kopiju odgovarajuće Izjave o potrebama i utvrđivanje raspoloživosti sredstava najmanje pet (5) dana pre nego Službenik za overavanje ovlašćuje Službenika za nabavku da pokrene relevantne aktivnosti nabavke.

Opština u plan nabavke nije uključila sve planirane aktivnosti ili projekte, razvila je tenderske procedure van plana nabavke tako što nije obavestila CAN za dva (2) projekta i to kao što sledi:

- Projekat "Izgradnja Doma kulture Ukë Bytyqi u Suvoj Reci – Prva faza" u iznosu od 747,897€, i
- Projekat "Izgradnja puta Ngucat-Javord" u iznosu od 162,961€.

Sve ovo se dogodilo usled nestručne profesionalne nege odgovornih službenika u skladu sa kriterijumima utvrđenim zakonom.

Uticaj

Tenderi van plana nabavke bez obaveštavanja CAN-a mogu uticati na neefikasnu budžetsku potrošnju i takođe odražavaju nedostatak procene potreba i loše planiranje potražnje.

Preporuka A4

Gradonačelnik treba da obezbedi da se plan nabavke napravi nakon detaljne analize svih istraživačkih jedinica i da uključi sve planirane projekte u skladu sa prioritetima. Istovremeno, kada se pojavi potreba za van-planskim kupovinama, treba uspostaviti mehanizme za preliminarno obaveštavanje nadležnih tela u skladu sa zakonskim zahtevima.

2.2 Kapitalna i nekapitalna imovina

Vrednost predstavljena u GFI-u kapitalnih sredstava je 282,890,745 €, nekapitalna imovina 674,509 €, a zalihe 55,466 €. Testirali smo 100. uzoraka za značajne testove u vrednosti od 2,677,333 €, kao i 6. uzoraka za testove usaglašenosti. U vezi sa tim, postupili smo na sledeći način:

Pitanje C2 – Nepravilnosti u upravljanju i objavljivanju imovine u GFI-u

Nalaz Prema članu 6. Uredbe MF br. 02/2013 o upravljanju nefinansijskom imovinom budžetskih organizacija, svaka budžetska organizacija mora kreirati i ažurirati registar nefinansijske imovine koju ima u upravljanju. Takođe, imovinski registar mora da sadrži kapitalnu imovinu veću od 1,000 € koja mora biti registrovana u ISUFK-u, a nekapitalna imovina ispod 1,000 € i zalihe u E-imovinu. Dalje, član 19, tačka 4.7, predviđa da se popis imovine mora obaviti pre završetka GFI-a.

Što se tiče naših testova, utvrdili smo sledeće:

- Kapitalna imovina u vrednosti većoj od 1,000 € predstavljena u GFI-u nije bila tačna. Iz testiranih uzoraka identifikovali smo 10. plaćanja u iznosu od 183,225 € koja nisu uvrštena u registar ISUFK; i
- Imovina ispod 1,000 € predstavljena u GFI-u nije kompletna. Vrednost imovine integrisane u registar e-imovine iznosila je 781,106 €, dok je vrednost od 780,306 € poslata MJA-u za integraciju nakon pripreme GFI-a za 2019. godinu.

To se desilo kao rezultat lošeg upravljanja i kontrole od strane odgovornih osoba, da bi uskladili plaćanja i registracije u odgovarajućim registrima.

Takođe, komisija za popis imovine u opštini nije uspela da dovrši izveštaj pre pripreme GFI-a.

Komisija je završila izveštaj 21.05.2020 i, shodno tome, u GFI-u nisu prikazani rezultati popisa.

Uticaj Utvrđene su slabosti u upravljanju imovinom koje se odnose na neregistraciju kapitalnih sredstava i postupak popisa inventara, a utiču na prijavljivanje netačnih informacija o opštinskoj imovini i njihovoj vrednosti u GFI. U isto vreme, to povećava rizik od njihove zloupotrebe i lošeg upravljanja.

Preporuka C2 Predsednik mora da preduzme mere kako bi osigurao da se imovina veća i ispod 1,000 € evidentira u odgovarajućim evidencijama, za svu imovinu u njegovom vlasništvu, tako da predstavljanje informacija u GFI-u bude tačno i potpuno. Istovremeno mora osigurati da se izveštaj o zalihama uzme u obzir pre pripreme GFI-a.

2.3 Potraživanja

Opština Suva Reka u GFI-u 2019. godine obelodanila je potraživanja u iznosu od 4,674,508 €. Od toga, 2,849,806 € su od poreza na imovinu, 1,289,586 € od takse na biznis za aktivnosti i 535,116 € od prihoda od korišćenja opštinske javne imovine.

Testirali smo 83. uzoraka za značajne testove u vrednosti od 553,023 €, kao i 12. uzoraka za testove usaglašenosti. Za ovo smo tretirali sledeća pitanja:

Pitanje B3 – Izazovi u upravljanju potraživanjima

Nalaz Ugovori zaključeni između opštine i zakupaca predviđaju mere koje treba preduzeti u slučaju neplaćanja zakupa prema kriterijumima definisanim u ugovoru. Štaviše, član 3. ugovora je odredio da se ugovor mora obnavljati svake godine zbog boljeg praćenja, ali oni nisu obnovljeni.

Iz testiranja 11. ugovora o korišćenju javne imovine, utvrdili smo da opština zbog neplaćanja mesečne ili godišnje isplate stanara po ugovorima nije uspeła da prikupi prihode od akumuliranog duga u ukupnom iznosu od 155,776 €.

U šest od 11. gore navedenih ugovora vremenski rok za ugovore je istekao, dok ugovori nisu produženi. Čak je i godišnje opterećenje izvršeno na osnovu prethodnog ugovora. Razlog za ne produžavanje ugovora bili su imovinski problemi i veoma stare zgrade za i to što će, prema rečima odgovornih opštinskih službenika nakon odobrenja Opštinskog razvojnog plana, biti definisan status ovih nekretnina.

Uticaj Nizak nivo naplate potraživanja kao i naplata na osnovu istečenih ugovora, uzrokuje da oni postanu nenaplativi, što stvara presedan za ostale zakupce koji se mogu osećati neravnopravno i čak da se ne naplaćuju uopšte, u nedostatku validnog ugovora.

Preporuka B3 Gradonačelnik mora osigurati da se mogućnosti aktivno razmotre kako bi se osiguralo da je korišćenje imovine pokriveno ugovorima na osnovu važećih pravila i zakona. Takođe, za svu opštinsku imovinu koja je data na korišćenje, opština mora primiti dogovoreno plaćanje / zakupninu na osnovu ugovora ili važećih sporazuma.

2.4 Obaveze

2.4.1 Neplaćene obaveze

Izveštaj o neizmirenim obavezama prema dobavljačima na kraju 2019. godine bio je 73,597 €. Ove obaveze su prebačene na plaćanje u 2020. godini. Što se tiče naših testova, primetili smo sledeće:

Pitanje B4 - Kašnjenje u plaćanju obaveza

Nalaz Prema članu 39.1 zakona br. 03 / L-048 o ZUJFO-u, bilo koji validni račun i zahtev za plaćanje isporučenih roba i usluga i / ili izvedenih radova za budžetsku organizaciju treba da se uplati u roku od trideset (30) kalendarskih dana nakon prijema računa.

Iz 5. testiranih uzoraka rezultiralo je da sve fakture u zajedničkoj vrednosti od 37,881 € nisu plaćene u predviđenom zakonskom roku. Kašnjenja su bila u rasponu od 55. dana do 5. meseci, preko zakonskog roka od 30. dana. To se desilo u nedostatku potpune primene uredbi o trošenju javnog novca od strane odgovornih zvaničnika. Kao rezultat lošeg upravljanja, za 2019. izvršene su direktne isplate po odlukama Osnovnog suda u iznosu od 178,315€.

Uticaj Neuspeh u plaćanju dobavljačima u zakonskim rokovima povećava rizik da trenutni planovi rashoda neće biti realizovani, jer opština mora da otplati obaveze iz prethodne godine. To je zauzvrat rezultiralo tužbama ili direktnim plaćanjima iz Trezora što se takođe odrazilo na dodatne troškove.

Preporuka B4 Predsednik bi trebalo da uzme u obzir da u slučaju planiranja budžeta treba da se pozabavi preostalim obavezama prema Ministarstvu finansija i utvrdi prioritete budžeta u njihovoj primeni. Takođe, sve potvrđene fakture ili druge odluke o izdacima izvrši na vreme i u skladu sa zakonskim rokom od 30. dana.

2.4.2 Potencijalne obaveze

Izveštaj potencijalnih obaveza prema dobavljačima na kraju 2019. godine bio je 293,267 €. Dok u 2018. godini vrednost potencijalnih obaveza 388,533 €, nakon parničnog postupka i isplate obaveza putem sudova one ostaju kao obaveza za izveštajnu fiskalnu godinu u iznosu od 293,267€.

2.4.3 Ugovorne obaveze

Izveštaj ugovornih obaveza prema dobavljačima na kraju 2019. godine opština Suva Reka nije predala.

2.5 Funkcija unutrašnje revizije

Jedinica za unutrašnju reviziju (JUR) radi sa samo jednim članom, direktorom JUR-a. Pored Strateškog plana, JUR je izradio Godišnji plan rada, kojim je predviđeno sedam revizija oblasti visokog i srednjeg rizika. Takođe je pripremio šestomesečni i godišnji izveštaj koji je poslao Centralnoj jedinici za harmonizaciju.

JUR je obavila sve zakazane revizije za tekuću godinu, pruživši 52. preporuke, od kojih je 21. adresirano, 26 je u procesu primene, a 5. još uvek nije adresirano.

Odbor za reviziju od tri člana održao je pet sastanaka tokom 2019. godine. U zapisnicima sa sastanaka primećeno je da je rad JUR-a pregledan, ali oni su uopšteni i nije bilo doprinosa OR-a u davanju sugestija rukovodstvu za preduzimanje mera i radnji u vezi sa preporukama koje je dala revizija.

3 Napredak u primeni preporuka

Naš revizorski izveštaj za GFI opštine Suva Reka za 2018. godinu rezultirao je sa 12. preporuka. Opština je pripremila Akcioni plan u kome je opisano kako da sprovede date preporuke.

Opština je podnela Izveštaj o napretku o primeni preporuka (1. oktobra i 12. marta) u skladu sa zahtevima Poslovnika o sprovođenju revizije i akcionih planova.

Do kraja naše revizije za 2019. godinu sprovedeno je pet (5) preporuka, dve (2) preporuke su delimično sprovedene, jedna je zaključena dok četiri (4) preporuke još nisu sprovedene.

Za potpuniji opis preporuka i njihove obrade pogledajte Tabelu 4 (ili Tabelu preporuka)

Tabela 4 Rezime preporuka za prošlu i 2019. godinu

Br.	Oblast revizije	Preporuke 2018. godine	Preduzete akcije	Status
1	GFI	Predsednik treba da obezbedi da, tokom planiranja budžeta za organizaciju budu procenjene realne potrebe opštine, kako bi se učinilo adekvatno planiranje budžeta i kako bi se eliminisale greške u klasifikaciji troškova po odgovarajućim ekonomskim kategorijama. Takođe, da smatra prioritetnim, pitanje rukovođenja imovinom, odnosno potpunu registraciju imovine, koja će se odraziti ispravno i u predstavljanju GFI-a.	I ove godine imamo loše klasifikacije, vidi poglavlje 2.1. Dok se pitanja upravljanja imovinom tretiraju u odgovarajućim poglavljima	Ponovljeno.
2	Prihodi	Predsednik treba da razmotri funkcionisanje kontrole u ovoj oblasti, obezbeđujući da na vreme sistem poreza na nepokretnu imovinu bude ažuriran od strane službenika, u skladu sa Departmanom poreza na imovinu pri Ministarstvu Finansija, kako bi se podaci u sistemu, vezani za porez na imovinu, ažurirali, procenili i upravljali na osnovu Pravilnika o porezu na nepokretnu imovinu	Mi tokom revizije za 2019. godinu nismo primetili nepravilnosti u registraciji i upravljanju prihodima od poreza na imovinu	Sprovedeno.
3	Robe i usluge	Predsednik treba da obezbedi da roba koja se treba identifikovati serijskim brojem, bude uključena u narudžbenici/priznanici, kao i ostale neophodne specifikacije, kako bi osigurali da je primljena roba u skladu sa specifikacijama i ugovorenim cenama. Takođe, treba osigurati da u sastavu komisije bude imenovan još neki član koji je stručnjak iz odgovarajuće oblasti i da komisije sastavljaju izveštaje o prihvaćenoj robi.	Ove godine smo delimično primetili isto pitanje, vidi C1.	Delimično sprovedeno.
4	Kapitalne Investicije	Predsednik treba da obezbedi da jedinica koja zahteva, prethodno izvrši procenu potreba za izvršenje radova, a da nakon toga izradi projekat (premer), takođe, i izmene u poziciji se trebaju realizovati aplicirajući procedure nabavke.	Tokom testova primetili smo da nismo imali promene izvršene sa odobrenjima u skladu sa zakonskim zahtevima.	Sprovedeno.

5		Predsednik treba da preduzme mere za ojačanje kontrole u vezi nadgledanja primene projekata prema dinamičnom planu i uslovima ugovora, kao i rešavanju imovinskih i administrativnih pitanja (uzimanje odgovarajućih dozvola) pre početka radova, kako ne bi imalo prekida radova i kako bi se projekti realizovali prema dinamičnom planu	I ove godine primetili smo da je opština imala zastoja u sprovođenju dinamičkog plana. Pogledajte pitanje B2.	Ponovljeno.
6	Zajednička pitanja o robi uslugama i Kapitalnim investicijama	Predsednik treba da obezbedi da se u oblasti nabavke primenjuju kontrole od strane kancelarije za nabavke. U tom smislu, kriterijumi ne trebaju da sadrže određene trgovinske marke i drugi potrebni zahtevi trebaju biti prihvaćeni u elektronskom obliku prema POVJN-u, u cilju postizanja ciljeva za dobru realizaciju ugovora.	Nismo primetili takve slučajeve tokom revizije za 2019. godinu.	Sprovedeno.
7		Predsednik treba da postavi adekvatne kontrole i prilagodljivo nadgledanje kako bi se osigurao da se primenjuju svi zakonski zahtevi tokom nabavke i da opština primenjuje garanciju kako bio osigurali da se izvršenje poslova, robe ili usluga vrši u skladu sa sporazumima	Nismo primetili takve slučajeve za 2019. godinu.	Sprovedeno.
8	Kapitalna i ne kapitalna imovina	Predsednik treba da revidira kontrole u vezi sa rukovođenjem imovine i da obezbedi tačnu i potpunu registraciju istih. Takođe, treba osigurati neophodne obuke za odgovarajuće službenike, kako bi se imovine registrovale – popunile neophodnim informacijama (bar kodovima, serijskim brojevima, itd.) i da se predstave u skladu sa zakonskim zahtevima, pružajući punu transparentnost za korisnike	Opština je uložila napore da identifikuje svu imovinu manju od 1,000 €, ali nije uspela da je registruje i integriše u registar e-imovine pre pripreme GFI-a za 2019. godinu.	Delimično sprovedeno.
9	Potraživanja	Predsednik treba da obezbedi da se na adekvatan način razmatraju moguće opcije kako bi osigurao da se davanje na korišćenje imovine pokriva ugovorima, na osnovu pravila i zakona na snazi. Takođe, za sve opštinske imovine koje su date na korišćenje, opština treba da prima dogovorenu isplatu/ kiriju na osnovu ugovora ili važećeg sporazuma	I ove godine imamo isto pitanje, što se tiče izazova u upravljanju potraživanjima.	Ponovljeno.

10		Predsednik treba da osigura da spisak bude ažuriran sa aktivnim i ukinutim poslovanjima svake godine, kako bi imali tačnu procenu potraživanja. Takođe, trebaju se primeniti konkretne mere za smanjenje akumuliranih potraživanja iz godine u godinu. Dalje, brisanje višegodišnjih akumuliranih obaveza se treba razmotriti u Skupštini Opštine	Mere su preduzete od strane rukovodstva.	Sprovedeno.
11	Ne izmirene obaveze	Predsednik, treba da uzme u obzir da u trenutku planiranja budžeta tretira kontingentne obaveze i dužnosti, preostale sa Ministarstvom finansija i da postavi budžetske prioritete za njihovo izvršenje. Takođe, svi potvrđeni računi ili druge odluke za troškove, treba da izvrši na vreme, prema predviđenom roku od 30. dana	I ove godine imamo isto pitanje što se tiče kašnjenja u isplatama.	Ponovljeno.
12	Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom	Predsednik, treba da osigura da je izvršeno revidiranje kako bi odredio oblik finansijskog i operativnog izveštavanja kod visokog menadžmenta. Budžetski tokovi, uključujući i prihode i troškove, plan nabavke, upravljanje imovinom i upravljanje računima potraživanja, trebaju biti predmet izveštavanja i redovnih revidiranja od strane menadžmenta. Takođe, kako bi smanjili uticaj rizika na prihvatljive nivoe, organizacija treba da izradi registar rizika sa svim potrebnim merama/ akcijama, kako bi uspostavili kontrolu nad izloženim pretnjama	Ovo pitanje neće biti obrađeno u revizorskom izveštaju za 2019. godinu.	Zatvoreno.
Br.	Oblast revizije	Preporuke 2019. godine		
1	Planiranje i sprovođenje budžeta	Predsednik treba da obezbedi da se preduzmu sve radnje kako bi se osiguralo da se rashodi planiraju u odgovarajućim budžetskim izdvajanjima ili ponovnoj nameni sredstava i da se plaćanje i registrovanje rashoda vrši u skladu sa odgovarajućim ekonomskim kodovima		
2	Prihodi	Gradonačelnik treba da obezbedi da se verifikacija opštinske imovine vrši kako je predviđeno zakonom verifikujući imovinu najmanje 20% godišnje kako bi se odrazila stvarna situacija oporezovane imovine, što rezultira tačnim opštinskim prihodima i učinkom na dobar budžet		
3		Gradonačelnik treba da pojača kontrolu upravljanja nepokretnom imovinom datu na korišćenje, kao i da obezbedi da se svaka imovina		

		naplaćuje porezom, u skladu sa uslovima i korišćenim prostorom opštinske imovine
4	Roba i usluge	Predsednik mora da obezbedi da se odgovarajuće komisije za prijem usluga ili snabdevanja uspostave na vreme, prijem robe / usluga se izvrši u skladu sa utvrđenim pravilima i da se plaćanja vrše na osnovu izveštaja o primanjima
5	Subvencije i transferi	Predsednik treba da obezbedi da se godišnji plan i izveštaj o finansijskoj podršci NVO-a šalju nadležnoj vladinoj kancelariji, poštujući kriterijume utvrđene u zakonu
6	Kapitalne investicije	Predsednik opštine treba da preduzme mere za pojačanu kontrolu nadzora nad sprovođenjem projekata u skladu sa dinamičkim planom i uslovima ugovora, kao i rešavanje imovinskih i administrativnih pitanja pre početka radova, tako da ne postoje prekidi i projekti se završe prema dinamičkom planu. Istovremeno, za projekte koji kasne sa realizacijom treba osigurati da se zahteva nastavak sigurnosti izvršenja
7		Gradonačelnik treba da obezbedi da se plan nabavke napravi nakon detaljne analize svih istraživačkih jedinica i da uključi sve planirane projekte u skladu sa prioritetima. Istovremeno, kada se pojavi potreba za van-planskim kupovinama, treba uspostaviti mehanizme za preliminarno obaveštavanje nadležnih tela u skladu sa zakonskim zahtevima
8	Kapitalna i nekapitalna imovina	Predsednik mora da preduzme mere kako bi osigurao da se imovina veća i ispod 1,000 € evidentira u odgovarajućim evidencijama, za svu imovinu u njegovom vlasništvu, tako da predavljanje informacija u GFI-u bude tačno i potpuno. Istovremeno mora osigurati da se izveštaj o zalihama uzme u obzir pre pripreme GFI-a
9	Potraživanja	Gradonačelnik mora osigurati da se mogućnosti aktivno razmotre kako bi se osiguralo da je korišćenje imovine pokriveno ugovorima na osnovu važećih pravila i zakona. Takođe, za svu opštinsku imovinu koja je data na korišćenje, opština mora primiti dogovoreno plaćanje / zakupninu na osnovu ugovora ili važećih sporazuma
10	Neplaćene obaveze	Predsednik bi trebalo da uzme u obzir da u slučaju planiranja budžeta treba da se pozabavi preostalim obavezama prema Ministarstvu finansija i utvrdi prioritete budžeta u njihovoj primeni. Takođe, sve potvrđene fakture ili druge odluke o izdacima izvrši na vreme i u skladu sa zakonskim rokom od 30. dana

*Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na albanskom jeziku.

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak od MSVIR 200)

Vrsta mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom mišljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog mišljenja je prikladna, zavisi od:

- prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i
- sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

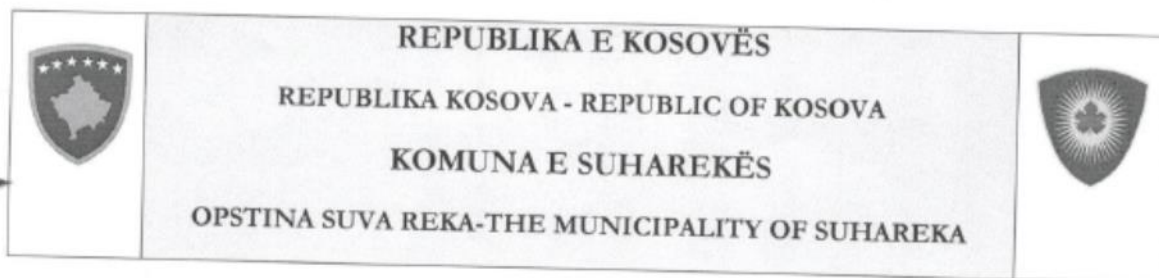
157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Potvrdno pismo

KRYETARI I KOMUNËS

Datë 08.07.2020

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm në Raportin e auditimit për vitin 2019 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- Kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Komunës së Suharekës për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 "Raporti i auditimit të pasqyrave financiare të Komunës së Suharekës".
- Pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- Brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimit, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tij.

KRYETARI I KOMUNËS

Bali Muharremaj